

Beļģijas latviešu ziņas

www.latviesi.be

Latviešu biedrības Beļģijā laikraksts

nr.44
decembris 2025

Foto: Ilze Goldšteina

Jauni puīši dancot gāja,
Stiklus bēra zābakos;
Meitas saka dancodamas:
Tiem sudraba zābaciņi.

Spēlejat, spēlmaņi,
Es iešu dancot,
Jau manas kājiņas
Dīžāti dīžā.

Dancot gāju, nevarēju,
Mati gaŗi karājās.
Ņēmu matus uz muguras,
Nu bij viegla dancošana.

Redaktores sleja

Lai arī liekas, ka vasara jau sen aiz kalniem, daudziem spilgtā atmiņā vēl šisvasaras lielais notikums jeb XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki Rīgā. Par mūsu Briseles mazo dejotāju piedzīvojumiem jeb operāciju "Svētki 2025" lasīsit šajā avīzes numurā. Šeit uzzināsi, ka svētkos Beļģiju pārstāvēja arī divi koristi, kas turp devās Eiropas bērnu un jauniešu kora sastāvā.

Uz citu notikumu - Eiropas Latviešu kultūras svētkiem Bredfordā - brauca mūsu koristi jeb Briseles latviešu koris. Tur viņi ar lepnumu un dziļu piederības sajūtu izdzīvoja spilgtas emocijas dažādos koncertos un pasākumos. Savukārt Briseles "lielie" dejotāji arī piedalījās īpašā pasākumā - dejoja Mežaparkā vietā, kur parasti Dziesmusvētkos sēž skatītāji. Avīzē lasīsit viņu "Dziesma Dejo. Deja Skan" jeb dejas eposa "Dūna" dienasgrāmatu. Sirsnīgais Briseles latviešu teātris kā ik gadu devās uz diasporas amatierfestivālu "Laipa", kas šogad notika Latvijā. Šogad Briseles teātri pārstāvēja starptautiskā Briseles-Tallinas-Rīgas komanda. Savu stāstu par tautastērpu tapšanu stāstīja Kristīna un Lauma, viņām palīdzēja Katrīna un Kristaps.

Pasākumi norisinājās ne tikai Latvijā, bet arī Beļģijā. Avīzē lasīsit par daudziem un dažādiem notikumiem un projektiem ar Latvijas vārdu, tostarp par latviešu organizēto lielāko aviācijas pilotu izstādi Eiropā, par Eiropas Vēstures nama līdzdalības foto projektu *Picture it* un to, kāpēc šajā muzejā tagad redz arī rupjmaizi, Jāņu vainagus un Nīcas brunčus.

Briseles 21. skautu un gaidu vienība stāstīs par savu širudens kulināro piedzīvojumu un to, kā uzcept gardāko Ugunsкура maizi. Tikmēr Ukles Eiropas skolas latviešu plūsmas 6. klases skolēni un Briseles latviešu sestdienas skoliņas Hipsterīgo grupas audzēkņi izmēģināja spēkus dzejas rakstīšanā. Kā viņiem veicās? Avīzē lasīsit viņu dejoļus.

Portretu sērijā šoreiz uzzināsi par Pētera Ancāna daudzajām šķautnēm - nerimstošo radošo garu un apņēmību darboties, lai sasniegtu augstus mērķus. Pēteris atgriezies pie sirsnīgā Briseles latviešu teātra vadīšanas un gatavo iespaidīgu iestudējumu.

Biedrības vadītājs Agnis Sauka stāsta par piedalīšanos Latvijas armijas rezervistu apmācībās, pamatojot savu motivāciju un izklāstot, ko tajās apguvis. Agnis arī pārliecinoši skaidro, kāpēc tas ir tik svarīgi tieši šobrīd.

Šogad atzīmējam pirmās latviešu valodā iespiestās grāmatas piecsimtgadī, un šim zīmīgajam notikumam par godu Latvijas Nacionālā bibliotēka rīko virkni pasākumu un akciju. Arī Latvieši Beļģijā atsaucās aicinājumam piedalīties. Avīzē lasīsit vairāk par šejienes latviešu grāmatplauktiem - kā tie veidoti, cik daudz un kuras grāmatas tajos atrodas un kādās valodās viņi lasa. Grāmatmiļi arī iesaka sev nozīmīgās grāmatas. Cerams, ka jums noderēs kāds no šiem ieteikumiem - tumšiem un drēgniem vakariem pirmssvētku laikā.

Jauku adventi un svētkus!

Ieva Brinkmane

Sandra

Padomju laikā, kad grāmatu antikvariāts Dzirnau ielā remonta dēļ pārcēlās uz Krišjāņa Barona ielu netālu no manas mājas, jau pie tramvaja pieturas stāvēja veci, kas enerģiski uzrunāja katru izkāpušo pasažieri: "Grāmatīņas ir?". Tā viņi mēģināja pārķert vērtīgākos izdevumus, lai tos tirgotu tālāk, apejot veikalu, un nopelnītu. Veci pieņēma arī pasūtījumus. Bija tikai jāpasaka vēlme un tālākais notika telefoniski. Man neizsakāmi gribējās iegūt savā īpašumā retumu - Riharda Zariņa sastādītos Latviju rakstus, kuru trīs sējumus pirmo reizi atvēru Mākslas akadēmijas bibliotēkā, gatavojot kursa darbu Tautas mākslā. Raksti bija tik skaisti, tik interesanti, tik vienreizēji! Tos arī pasūtīju. Zināju, ka sējums maksās pusi manas mēnešalgas, bet lai! Tā es tiku pie diviem sējumiem. Kad pēc neatkarības atjaunošanas Jānis Peters organizēja Latvju rakstu faksimila izdošanu, nopirku arī tos. Latvju raksti man ir īpašs dārgums, jo tie tāpat kā Dziesmu svētki palīdzēja izturēt gan padomju agresīvo, gan lienošo rusifikāciju, kas nemanot lida zemapziņā.

Linda

Apzināti sāku veidot grāmatu plauktu aptuveni 8. klasē - pirmā grāmata, ko lietoto grāmatu tirdziņā nopirku, bija "Ne vējš, ne karogs" par daoismu. Šobrīd mēģinu vairāk mainīties ar grāmatām, nekā turēt tās skapī. Bet grāmatu plaukts ir liels, pēdējā laikā tajā nonāk arī jauno latviešu autoru dzeja.

Mans grāmatplaukts

Notikumu cikla “Latviešu grāmatai 500” sabiedrības iesaistes akcija

Mājas bibliotēkas un grāmatplaukti ir unikāls stāsts, kas raksturo latviešu bagāto kultūru. Kas atrodams Beļģijā dzīvojošo latviešu grāmatu plauktos? Kā tie veidoti un cik tajos ir grāmatas? Kādās valodās un par ko ir šīs grāmatas? #latviešugrāmatai500

Liene

Sākumā pirku, cik varēju panest. Tad sāku dalīt manuprāt vērtīgākās. Vēdu tās kā suvenīrus no citām valstīm, īpaši bērnu grāmatas. Pēdējos gados pievērsu īpašu uzmanību latviešu vēstures likloču un biogrāfiskas literatūras grāmatām. Ļoti patīk arī bibliotēkas un grāmatu lasīšana tur.

Daina

Manā grāmatplauktā kopā saplūduši latviešu, flāmu un angļu literatūra. Visvecākās grāmatas mantotas no mammas un vecāmmammās un atceļojušas no Latvijas. Pārējās sakrājušās gandrīz 20 gadu laikā, kopš dzīvoju Beļģijā. Grāmatām pārāk nepieķeros, kad tās izlasītas, parasti tās atdāvinu. Manuprāt dzīve ir par īsu un pasaulē ir pārāk daudz labu grāmatu, lai tās lasītu vairākkārt.

Ilze

Mans grāmatplaukts Beļģijā nav liels un tā lauvas tiesu veido vēsturiski romāni un stāsti latviešu valodā, bet tam ir divas strauji augošas filiāles - Latvijā un Bulgārijā, tur katru gadu pavadu brīvdienas un daudz lasu. Ir arī elektroniskā filiāle Kindle formātā, tur ir grāmatas angļu valodā - gan tie paši vēsturiskie romāni, gan profesionāla literatūra par politiku un tehnoloģijām.

Ilze

Mana dzīve ir ritējusi starp dažādām valstīm - kā vējš, kas maina virzienu, bet vienmēr nes līdzī stāstus. Tāpēc man nekad nav bijis tikai viens grāmatplaukts. Tie ir bijuši vairāki — katrs savā laikā, savā vietā, līdz malām piepildīts ar visdažādāko literatūru. Tajos mājokļušas gan grāmatas, ko pati esmu izvēlējusies, gan tās, kas ienāca manā dzīvē kā sirsniņi dāvinājumi. Un tomēr vismīļākais no visiem paliek tas pirmais - mans bērnības grāmatplaukts. Tajā vēl joprojām dzīvo iztēle, sapņi un krāsainā pasaule, kurā katra lappuse bija kā logs uz brīnumiem. Tas bija plaukts, kurā grāmatas sapņoja kopā ar mani - un, šķiet, to elpu jūtu vēl joprojām.

Kristīna

Mans grāmatplaukts Briselē nav liels. Tikai pāris grāmatas, kuras būs interesantas vienmēr, neraugoties uz to, cik reižu pārlasītas. Plauktā rindojas rokdarbu grāmatas, vēstures (dokumentālas) un valodu mācības grāmatas. Visas pārējās ir grāmatas (īpaši mūsdienu literatūra dažādos žanros), kas iegādātas, lai izlasītu vienu reizi pārlidojuma Rīga-Briselē laikā. Pēc tam tās mēdzu nolikt darba vietas bibliotēkā. Rīgā mans (vecāku) grāmatplaukts sastāv, galvenokārt, no literatūras klasiku darbiem. Šie klasiku darbi reiz šķita garlaicīgi, bet nu ir ieguvuši jaunu jēgu, un tos pārlasu ar interesi, jo man ir iespēja salīdzināt, kā rakstīto uztvēru kādreiz jaunībā un tagad.

Agnis

Manā mājas bibliotēkā varētu būt ap 2 tūkstošiem grāmatu. Liela daļa ir mākslas grāmatas, pārsvarā saistītas ar fotogrāfiju. Apmēram trešdaļa ir grāmatas latviešu valodā. Bibliotēka veidojusies spontāni. Pēdējos gados grāmatas cenšos iegādāties elektroniskā formātā.

Dace

Mani vecāki ir lieli lasītāji un es faktiski tikai turpinu viņu iesākto. Mūsu mājas grāmatplaukts ir ļoti pilns. Jādomā par paplašināšanos. Ir taču tik lieliski ieiet pie grāmatplaukta un varēt izvēlēties, ko šobrīd gribas lasīt!

Jeva

Manā grāmatu plauktā ir dailliteratūra, mācību un uzzīņu grāmatas latviešu, angļu, franču, spāņu un nīderlandiešu valodās. Tajā atrodamas grāmatas, kuras esmu speciāli atvedusi uz Beļģiju, kā arī tādas, kuras esmu iegādājusies šeit vai kādos ceļojumos. Man ir vairākas nozīmīgas grāmatas, kuras esmu saņēmusi kā dāvanu. Prieicājos, ka manā grāmatplauktā atrodamas arī manu ģimenes locekļu un draugu vai studiju biedru sarakstītas / sastādītas grāmatas un tām ir īpaša nozīme, jo ļoti lepojos ar viņu sasniegumiem - uzrakstīt grāmatu nav joka lieta. Dzīvošana dažādās valstīs un vairākkārtīga pārvākšanās mudina nepieķerties lietām un veidot digitālo grāmatu kolekciju. Tomēr uzskatu, ka printētas jeb taustāmas grāmatas ir kas neatsverams. Tās lasīt ir pavisam cita lieta.

Mazo Briseles latviešu dejuotāju operācija

"Svētki 2025"

Mūsu stāsts ir aizsācies Briselē, kur jau piecpadsmito gadu latviešu deju soļus rosīgi izdejo lielāki un mazāki dejuotāji. Tomēr šis stāsts nav par Beļģiju, bet gan par Latviju, par mūsu Tēvu zemi, par dzimteni, par bērnības takām un mājas sajūtu. Tā nav neaizsniedzama leģendu vai stāstu zeme. Mūsu bērniem Latvija ir īsta, piedzīvota, izbaudīta un ļoti mīļa. Tā ir vieta, kur lielākajai daļai no mums ir īstas mājas, kurās pa vasarām smaržo pēc omes pankūkām un opja stāstiem. Te mēs atpazīstam mežu taciņas, ezerus un pļavas. Latvija mums vienmēr ir notikums!!!

Ši 2025.gada vasara bija īpaša. Mēs nebraucām uz ierasto, mierīgo lauku klusumu. Šoreiz mēs devāmies iedimdināt Rīgu Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku virpuli! Tas ir piecgades laimes mirklis mūsu zemītē, kad vienkopus saplūst straumītes no visiem Latvijas novadiem, arī no tālām zemēm aiz Latvijas robežām. Šo bērnu radīto jauču un enerģiju nevar aprakstīt, bet sajūta, ka esam daļa no viena liela un varena veseluma Latvijā, ir neizmērojama.

Šo lielo piedzīvojumu mums palīdzēja īstenot kolektīva sirds un dvēsele – vadītāja Ilze Baranovska. Viņas enerģija, aizrautība un pacietība kopā ar bērnu ieguldīto darbiņu un vecāku spēcīgo atbalstu palīdzēja mazajiem Briseles dejuotājiem deju skatē nopelnīt ceļazīmi uz 2025.gada Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem Rīgā. Un, kad pienāca laiks doties ceļā, vecāki savus dārgumus uzticēja piecām drosmīgām pavadošajām mammām, kuras uz nedēļu kļuva par mammām pilnīgi visiem 35 Briseles bērniem.

Izmēģinājums "lielajiem" Deju svētkiem – VIEDVASARA

Deju svētki ir vesels notikumu kopums nedēļas garumā, kas kulmināciju parasti piedzīvo Daugavas stadiona deju lielkoncertā nedēļas beigās. Bet tas nav vienīgais dejuotāju svētku pasākums. Līdzās iespējai piedalīties tautas deju lielkoncertā "Es atvēru Laimas dārzu" Briseles mazo dejuotāju vecākā grupa ieguva tiesības uzstāties arī skatuviskās dejas uzvedumā VIEDVASARA, kas notika svētku nedēļas sākumā. Tas bija īpaši veidots uzvedums – stāsts par pieciem draugiem, kuri vasaru pavada katrs savā vidē (laukos pie omes, uz laivas jūrā, pārgājienā, pilsētā un ārvalstīs). Viņu vienīgā komunikācija bija viedtālrunis. Briseļiešiem, savukārt, viss bija pavisam otrādi – dejuotāji pirmo reizi sanāca kopā lielajā XIAOMI arēnā, lai plecu pie pleca ar 3300 labākajiem Latvijas dejuotājiem no "Līgo", "Zelta sietiņa", "Dzirnām" un citiem kolektīviem izdeju šo īpašo vasaras stāstu. Pirmie kopmēģinājumi, arēnas gaismas, televīzijas kameras, koncerta tiešraide televīzijā – viss tik satraucoši un iespaidīgi. Un kad šis bija piedzīvots, tad došanās tālāk svētku procesā uz Daugavas stadionu vairs nebija tik biedējoša. Un labā ziņa – kad svētku piedzīvojums sākās kopā jau ar jaunāko grupu, tad visi viedtālruni palika mājās.

Piedzīvojums Nr. 1: Mūsu lielās ģimenes mājvieta – skola

Rīga, tāda koša un skaista, gatava svētkiem! Visur ielās jau zibēja lielie autobusi, kas uz galvaspilsētu atveda bērņus. Katrs iekārtojās

savā jaunajā "Rīgas mājā". Mēs devāmies uz burvīgu skolu Rīgas zaļajā apkaimē – Š. Dubnova Rīgas Ebreju vidusskolu. Tur mūs sagaidīja vēl viena "mamma" – skolas direktore Karīna Brikmāne, kura visus uzņēma ar neticamu siltumu un gādību! Viņas pieskatīti un mīļi aprūpēti, bērņi ātri iejutās savā "Piecvaiņģņu grīdas viesnīcā".

Protams, pirmā nakts uz matračiem bija īsts emociju kokteilis. Lielākie bērņi bija "septītajās debesīs" par iespēju būt prom no vecāku acīm – beidzot varēja iet gulēt vēlāk, nekā ierasts, un čukstēties ar draugiem līdz rītam! Tikmēr mazākie klusitēm skuma pēc savas gultiņas un mammas vai tēta apskāvienu pirms miega. Bet te palīgā nāca lielā "kopīgā ģimene" – piecas mammas un vecākie dejuotāji mierināja un uzmundrināja. Pa nakti kāds rūķis bija atstājis dažus mierinājuma našķus, un pastnieks piegādājis mīļvēstulītes no mājām. Jau nākamajā rītā visi pamodās kā viena liela, neuzvarama komanda. Skaļais kopā teiktais PĀĀĻDIES pie brokastu galda vēlreiz apliecināja, ka esam visi kā viens. Un tā tam bija lemts būt visas svētku nedēļas garumā – viens par visiem, visi par vienu!

Piedzīvojums Nr. 2: Kurš saskaitīs visus dejotājus?

Dzīvošana skolā bija īsts saliedētības uzdevums. Bet mēģinājumi Daugavas stadionā pārbaudīja mūsu bērnu izturību, modrību, pacietību un koncentrēšanās spējas. Iedomājieties – no savas ierastās deju zāles nonākt laukumā, kur bija tūkstošiem citu dejotāju! Visi raibi – ar cepurēm vai bez tām, krāsainos treniņtērpos vai ar lietusmēteljiem. Un ne tikai dejotāji vien! Tur bija tūkstošiem sēdvietu apkārt, kas koncertos tiks piepildītas ar skatītājiem. Un tie visi skatīsies uz mums!!! Tur bija jaunieši, kuri pārvietojās ar kvadrātveida plāksnēm rokā un skrēja visos virzienos. Tos, izrādās, sauca par PIKSEĻIEM jeb scenogrāfijas dalībniekiem. Un tad vēl bija ļoti svarīgi neredzami cilvēki, kuri visu laiku kaut ko stāstīja mikrofonā un lika dejotājiem maģiski pārvietoties pavisam citos deju virzienos, nekā bērni bija mācījušies. Pirmajā dienā atrast savu vietu zīmējumā likās tikpat neiespējami kā saskaitīt visas zvaigznes debesis. Bet uzdevums bija skaidrs – šodien vienkārši NEPAZUST no savējiem. Vai tas mums sanāca? Godīgi sakot, ne gluži! Bet mūsējie vienmēr ir zinājuši, ka policisti ir viņu draugi. Tāpēc draugi mums palīdzēja arī stadionā. PALDIES viņiem par to!

Protams, arī citas mēģinājumu dienas nebija bez satraukuma. Pēkšņi priekšā deļojošais kolektīvs bija nomainījis treniņtērpus pret svētku tērpiem. Un kā mums bija to zināt, vai viņiem ir sarkani ģieburī vai brūni rūtotas vestes?! Atcerēties, kurš tautas tērps ir priekšā vai aizmugurē mūsu uzņēmā, nebija viegls uzdevums. Bet jau pēc pāris dienām mūsu bērni laukumā orientējās perfekti un deļoja ar tādu jaudu un prieku, ka enerģija šķīda uz visām pusēm. Tāpat kā lietis pielietās peļķes stadionā! Emocijas mainījās no "es nekad to

neiemācīšos" līdz "mēs esam pati labākā deļu grupa pasaulē!". Mēs ticam, ka šī bija ātrākā mācīšanās nedēļā, kas līdz šim piedzīvota.

Piedzīvojums Nr. 3: Aizšmāukt prom no stadiona, lai satiktu Valsts prezidentu

Darbs ir darbs, bet kas gan tā būtu par nedēļu prom no mājām, ja mums nebūtu īpašu mirkļu ārpus deļu laukuma? Tieši šim nolūkam mums bija sagādāts ērts autobuss, kuru stūrēja mūsu vislabākais šoferītis Pēteronkulis! Viņš mūs ne tikai mācēja pievest pie vistuvākās ieejas stadionā, bet arī meistarīgi izlavīrēja laukā no Rīgas ekskursijā uz Jūrmalu, kur baidījām burbulētju un spēlējām volejbolu. Tāpat viņš mūs aizvīzināja uz Garkalni piknikā ar mūsu lieliskajiem vecākiem, māsām un brāļiem. Bet tad vienu dienu mazajiem brīseliešiem bija īpaša misija – nemanāmi nozūst no deļu laukuma, lai autobusa veikli uzpūcētos, sāķemmētu matus un sagatavotu dāvanu. Proti, mēs devāmies apciemot Latvijas valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču, kurš mūs silti uzņēma Rīgas pili. Veselu stundu pavadījām, izstaigājot pils skaistākās telpas, uzķāpjot Svētā gara tornī, un protams, pozējot kopbildē ar prezidentu. No Beļģijas uz pili ceļoja bērnu veidota glezna, kas tika savlaicīgi gleznota jau jūnijā ar domu, ka mums noteikti izdosies satikt Valsts prezidentu. Mēs zinājām, ka ceļš no Beļģijas uz Latviju, lai piedalītos svētkos, būs grūts, bet vienlaikus ļoti iespaidīgs. Satikt prezidentu Rinkēviču personīgi bija viena no balvām, kas paliks mūsu atmiņā vienmēr.

Piedzīvojums Nr. 4: Lielais koncerts un vainagu maģija

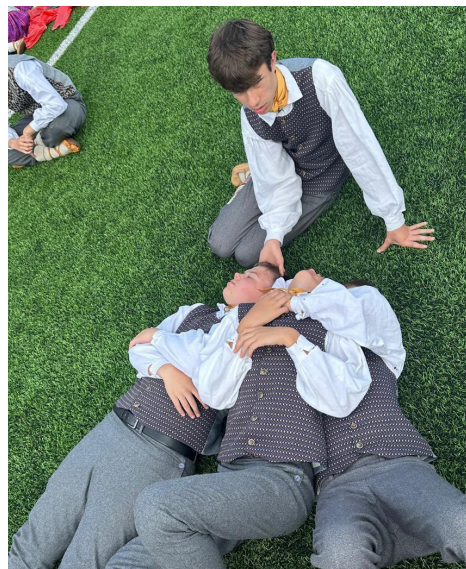
Un tad pienāca tā diena, kam bijām gatavojušies pēdējos divus gadus. Visiem

bērniem tā bija pirmā pieredze stadiona lielkoncertā. Aizkulisēs valdīja satraukta rosība. Tautastērpi tika gludināti, lakati sieti, un gaisā virmoja matu lakas smarža, lai piegludinātu pēdējo sprodziņu. Meitenēm galvā tika likti burvīgi ziedu vainagi. Mūsu īpašās VAINAGU MAMMAS nakts aizsegā, pacietīgi pinot ziedu pie zieda, radija 18 krāšņus vainagus, lai katra meita justos kā princese. Šis klusais, mīlestības pilnais darbs bija kā svētība visam kolektīvam.

Kas tas bija par emociju uzplaiksnījumu, kad bērni izgāja laukumā savā pirmajā deļā un ieraudzīja tūkstošiem skatītāju! Stress un nogurums izgaiss, un tā vietā stājās nebeidzams lepnums, bezgalīgs prieks un vieglums. Palika tikai smaidi, mūzika, deļas soļi un apziņa, ka katrs no viņiem ir daļa no kaut kā patiesi maģiska. Mēs deļojām savām ģimenēm, savai Latvijai un paši sev.

Kad izskanēja pēdējais akords noslēguma kopdeļā un sākās ovācijas, daudziem acīs bija prieka un lepnuma asaras. Nedēļā uz skolas grīdas, agrie rīti un garie, grūtie mēģinājumi bija atmaksājušies ar uzviju. Bija piepildīts viens liels sapnis – visi kopā mēs atvērām Laimas vārtus un radījām prieku simtiem cilvēku.

Pēc svētkiem vienmēr iestājas savāds klusums. Skumjas par to, ka svētki ir beigušies un nākamie vēl tik ilgi jāgaida. Katrs savā veidā mēs vēlreiz izdzīvojām šo neticamo nedēļu. Mums no Latvijas uz Beļģiju līdzī ir atvesti ne tikai svētku suvenīri, bet arī vēl dziļāka apziņa, ka šī zeme Latvija ir mūsu mājas, ka esam tai piederīgi, ka arī ārpus tās robežām augstā godā turam savu kultūru un valodu. Mums deļu svētki nav tikai vienreizējs koncerts – tas ir process piedzīvot latvietību, lai kur arī mēs nebūtu. Kāds deļotājs vadītājam pēc svētkiem jautāja: "Vai mēs brauksim uz skolēnu svētkiem pēc 5 gadiem? Es vēl mācīšos vidusskolā, un tad mēs varētu deļot to "bišu deļu"". Viņa jautājumā ir perspektīva, nākotne un vīzija par to, kas mēs gribam būt un ko darīt. Mēs esam un būsīm Latvijai arī pēc pieciem un daudz vairāk gadiem!

Bērnu un vecāku spilgtākās atmiņas

Dejas ir stilīgas! Man patīk dejot kopā ar draugiem. Jā, tas ir drusciņ grūti, bet mēs strādājam un atpūšamies, un ir beigās prieks. Es tur jutos, it kā es būtu Latvijā. Un es arī saprotu, ka es pats esmu maza Latvija, tāpēc es varu to mēģinājumus un svētkos sajust.

Es zināju, ka esam ļoti labs kolektīvs, un būs labi. Tā arī bija. Mēs ļoti nopietni gatavojāmies. Tā bija ļoti liela atbildība. Sapnis piepildījās! Man bija dažādas sajūtas: gan stress, gan prieks. Man patika, ka mēs ne tikai paši bijām priecīgi, bet arī citiem radījām prieku. Es zinu, ka es biju viens no 17 000 dejotājiem. Un mans vārds "Jānis" bija vispopulārākais - 465 puišiem. Alises laikam bija ap 600. Es arī dejuju pārī ar Alisi.

Esot uz laukuma, mums vajadzēja visu laiku ievērot instrukcijas. Mēs to darījām. Bija žēl, ka bija bērni, kas slīdēja un satraumējās. Lietus nebija traks, bet segums gan kļuva slidens. Baltās zeķes bija sakrāsotas dzeltenas, pastalas bija slapjas, tās žāvējām, un arī pēc tam ierāmējām piemiņai! Kopā ar manu prezidenta autogrāfu, ko saņēmām, kad ciemojāmies prezidenta pili.

Negaisa laikā, cik es sapratu, tad ģeneratoram nepietika jaudas, lai nodrošinātu pasākumam gan gaismas stadionā, gan mūziku, un mēs nevarējām tuvu koncerta noslēgumam iziet savā uzncienā.

Man patika, ka mēs atradām Vērmanādzā mūsu apgleznoto kolektīva pērli, kas bija savērta kopā ar citām, ko atvedām lidmašīnā no Briseles. Man patika arī dažādie piedzīvojumi kopā ar dejotājiem: brauciens ar kuģi, burbulītes dzeršana, bija žēl, ka viss beidzās. Ļoti gaidu nākamās svētkus. Es vēlu visiem kopā ar ģimenēm piedalīties un gatavoties tiem, piedzīvot svētkus, jo tas ir kaut kas īpašs, ko ilgi atcerēties.

Var droši teikt, ka vecāki un tuvinieki ir ēnojuši mūsu lieliskos mazos Briseles dejotājus un minūši viņiem pa pēdām kopš brīža, kad iedegās mazās cerības uguniņas par dalību Dziesmu un deju svētkos, līdz pat svētku dalībnieka gājiena noslēgumam un prieka asarām, uzgavilējot dalībnieku upei un tērcītēm.

Daudzo mēnešu nodarbtības, brīvdienu mēģinājumi, simtiem pārpīto bižu, lētu saktu spraušana, zeķu medības... tas viss mums, mammām, kulminējās, kad pirms Noslēguma koncerta tikāmies 05:30 ar mētrām un ziediem pārpildītā Rīgas dzīvoklī, lai uzpītu (iespējams) visskaistākos deju svētku vainagus mūsu meitenēm un skolotājam.

Praktiskā un emocionālā gatavošanās svētkiem bija ļoti harmoniska un lieliski organizēta – gan pateicoties Ilzes spējai atrast pareizos vārdus un risinājumus, gan arī kopējam vecāku noskaņojumam – visi darbojās kā viena liela, atbalstoša un dejujoša ģimene. Mums bija pilnīga palāvība, ka laiks Rīgā, tikai pedagoga un atbalstošo mammu apgādībā, būs pozitīvs un aizraujošs. Sirsnīgās ziņas, mazās pastkartītes no stadiona, ļāva patiesi sajust svētku noskaņu. Manuprāt bērniem tā bija fantastiska pieredze sadancot, ciešāk sadraudzēties, mazliet pieaugt un apjēgt ko viņi var katrs individuāli un kā viens veselums - kolektīvs. Viena no pirmajām atziņām, ar ko dalījās mūsu meita: "Es uzzināju un sarēķināju... es varēju piedalīties arī nākamajos bērnu un jauniešu Dziesmu un deju svētkos!"

Manuprāt, jādejo ir tāpēc, ka tā ir daļa no latviešu kultūras. Pirms es uzsāku dejot "Mazajos Briseles Latviešu dejotājos", es dejuju Latvijas kolektīvā "Līgo". Es dejuju, jo tas rada prieku, man arī patīk piedalīties koncertos. Man patīk apgūt jauno, iemācīties jaunas kustības, dejas. Nezinu, kā ir citiem, bet man liekas, ka dejot nav grūti, ja zini, kas ir jādara. Īpašs prieks bija piedalīties Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos, kuros man gāja ļoti labi. Rīgā mēs bijām arī prezidenta pili, es ļoti spilgti atceros lielās kristāla lampas! Man patika pastaigas pa Rīgu, braukšana ar kuģi. Protams, man ļoti patika arī svētku gājieni un būšana kopā ar dejotājiem lielajā stadionā, īpaši svētku koncertos. No pērkona koncerta laikā es drusku nobijos, bet ne pārāk. Daži lēca un kļiedza. Citiem es gribētu novēlēt, lai dejo ar prieku un lai mājās arvien jaunas dejas!

Alise

Dejošana ir svarīga, jo dejojot tev pašam ir prieks, un tu iepiecinai daudzus citus. Man patīk dejot, jo tā varam būt kopā, iegūt draugus. Manuprāt, dejot nav grūti. Es domāju, ka grūtāk ir būt kā komandai, nekašķēties savā starpā. Piedalīties lielajos deju svētkos bija super! Beigās biju riktīgi pārguris... Drusku žēl, ka biju pārguris... Daudz ko piedzīvoju pirmo reizi. No negaisa biju ļoti nobijies, bija grūti pēc tam aizmigt.

Jānis E.

Agnese, Telmas mamma

Roberts

Man patika forši pavadīt laiku, dejojot un dzīvojot nedēļu kopā ar kolektīvu. Patika arī tas, ka mums, dejotājiem, bija atlaides veikalos, sabiedriskajā transportā, un tas man ļāva sajusties īpašai. Visvairāk man patika dejot, jo man vienmēr ir patikušas latviešu tautas dejas.

Viens notikums, kas man palicis prātā, ir vētra Daugavas stadionā. Es pirmo reizi mūžā kaut ko tādu piedzīvoju - bija ļoti daudz cilvēku un arī savainojušies cilvēki, un daži no mūsu kolektīva uz laiku pazuda.

Jauki bija, ka pēc visiem koncertiem nākošajā dienā mēs aizbraucām visi kopā satikt vecākus. Vienu dienu mēs braucām uz pludmali un pa ceļam nopirkām burbuļtēju. Tas bija tik forši. Protams, jūrā mēs nepeldējāmies, jo bija auksts.

Vēl man patika - kad mēs gatavojāmies koncertam, tad jaunākā grupa palika skolā un atpūtās, bet pēc tam - mēs atpūtamies un viņi gatavojās. Brīvajās stundās skolā pavadījām jauku laiku: izgājām ārā, apmeklējām veikalu, spēlējām spēles, piemēram, paslēpes un galda spēles.

Es ļoti gaidu nākamās Deju svētkus. Pat nevaru sagaidīt, un man nepatīk tas, ka tie tik ilgi jāgaida.

Elza Anna

Man liekas, ka ir jādejo tāpēc, ka tā ir sena tradīcija, un tā ir jāsaglabā. Man ļoti patīk mācīties jaunas dejas un dejot. Vai ir grūti? Kā kuru reizi: dažreiz ir grūti, dažreiz viegli. Piedalīties lielajos svētkos bija fantastiski, jo tie notiek tikai ik pēc četriem gadiem. Piedalīties Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos bija ļoti īpaši. Mums gāja ļoti labi. Bija arī noguruma brīži, kad vēlu atbraucām no stadiona. Atmiņas ir jaukas, visspilgtākā ir tā, ka mēs dejojām no rīta līdz vakaram! Jā, es mazliet baidījos no negaisa, jo pēkšņi pazuda elektrība, un es redzēju apkārt citus, kuri izskatījās ļoti nobijušies! Man novēlējums citiem ir sekojošs: Nekad nepārstājiot dejot! Turpiniet to!

Adēle

Dziesmu un deju svētkiem kolektīvs gatavojās visu sezonu un pat vēl agrāk. Kad kādam no dēliem piezagās slinkums un gribējās izlaist mēģinājumus vai mest visam mieru, es vienmēr uzstāju, ka šī sezona ir jānodejo un svētki jāpiedzīvo, un pēc tam varam atgriezties pie sarunas par to, vai jāiet dejot. Vai mēs esam pie tā atgriezušies? Nē. Pat, ja viņi to nav izteikuši vārdos, redzu un jūtu, ka viņiem tas daudz nozīmēja. Dzīvojot ārpus Latvijas, piedomāju par to, kā uzturēt bērnos piederības sajūtu Latvijai, tomēr šī nedēļa svētkos viņiem iedeva ko tik īpašu un brīnumainu, ko mēs kā vecāki nekad nevarētu.

Dace, Ernesta un Harija mamma

Mazie Briseles latviešu dejotāji

Mēs esam kopā
Atvērti jaunajam
Zināšanām un priekam
Iedod man roku
Ejam un dejam, tecinūs laimīgi tiekam

Būsim viens lielums, kaut mazi
Ritmā un kustībā
Iesligstam mūzikā
Sajūtam pagātni
Elpojam tagadni
Līgojam galopā
Ejam un dejam
Sanākam skaistumā, dejas visumā

Lecam arī polku
Atnākam, radām un radām
Tautas tērpa svinīgumā
Vērtības pārņemam sirdi savā
Iemācāmies izturēt, uzturēt
Ejam un dejam
Šodien kā sendienās
Un mūžam tā piederās

Dod man roku
Ejam un dejam
Jo tā esam kopā
Omulīgi un jautri
Tā esam soļu vijumā
Ātru griezienu tinumā
Jestru lēcieni pinumā
Iecelti dejas brīnumā

Eiropas bērnu un jauniešu koris

dziesmu svētkos

XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos no Beļģijas piedalījās ne vien dejotāji, bet arī daži koristi, kas uz svētkiem devās Eiropas bērnu un jauniešu kora sastāvā. Kora diriģente Ilze Atardo uz svētkiem aizveda 46 bērnus un jauniešus no deviņām Eiropas valstīm – Austrijas, Beļģijas, Francijas, Itālijas, Luksemburgas, Polijas, Spānijas, Šveices un Vācijas. Korī dzied 7 līdz 22 gadus veci bērni un jaunieši. Beļģiju šovasar dziesmu svētkos pārstāvēja Lība un Emīls.

No idejas līdz realizācijai

Sākotnēji šis apvienotais Eiropas koris bija tikai kā sapnis, ideja, ka vairāku Eiropas diasporas latviešu skoliņu bērni varētu apvienoties kopīgā korī. Jau uz iepriekšējiem dziesmusvētkiem bija mēģinājums izveidot kori, tomēr toreiz tas neizdevās. Šoreiz ar vecāku pamudinājumu un atbalstu iecerī izdevās realizēt. Tika izsludināta pirmā tiešsaistes tikšanās un atsaucība bija liela – ap 40 dalībnieki – visi motivācijas pilni un gatavi ieguldīt lielu darbu, lai vasarā dotos uz Rīgu uz dziesmusvētkiem. Sākotnēji bija iecerēts,

ka mēģinājumi notiks divreiz mēnesī, tomēr pēcāk tie notika katru nedēļu svētdienās. Jāsaka, ka liels nopelns ir tieši vecākiem, kas daudz strādāja ar bērniem mājās gan palīdzot mācīties dziesmas, gan motivējot piedalīties. Darbs notika hibrīda formātā – pašiem bija jāiemācas dziesmas, pēcāk notika mēģinājumi tiešsaistē, mazākās grupiņās – Frankfurtē, Luksemburgā, Milānā un Rīgā. Klātienēs kopmēģinājumā, kurā satikās visi bērni, ierakstīja svētku skates video un pēcāk jau visi posās uz Rīgu.

Iespēja papildināt zināšanas par valodu un kultūru

Bērni un jaunieši ne vien mācījās dziedāt, bet tā bija arī iespēja papildināt latviešu valodas zināšanas un uzzināt vairāk par Latvijas kultūru un vēsturi. Piemēram, ko nozīmē "Dumpinieku popūrija" dziesmu vārdi un ar ko šīs dziesmas svarīgas Latvijai.

Dažiem bērniem jau bija pieredze dziedāt - korī vai arī viņi pašlaik darbojas folkloras kopās - Dienvideiropas folkloras kopā "Ābolīši", Luksemburgas folkloras kopā "Dzērves", Francijas

folkloras kopā "Guntiņas", tomēr citi korī un dziesmu svētkos piedalījās pirmo reizi. Dalība folkloras kopās paralēli korim bija arī izaicinājums, jo tādējādi slodze bija pamatīga - mēģinājumi un koncerti dažādās Rīgas vietās. Tomēr viss izdevās lieliski, jo īpaši pateicoties vecāku atbalstam, kas palīdzēja ar organizatoriskajiem darbiem arī svētku laikā.

Ilze Atardo ir apņēmības pilna turpināt vadīt šo Eiropas bērnu un jauniešu kori. Plānoti jau nākamie koncerti un iespējams pat, ka vecākie kora dalībnieki pievienosies Ilzes vadītajam korim "Saulē" Raimonda Paula dziesmu svētkos Rīgā.

*"Priecājos, ka bērniem,
kas dzimuši vai šobrīd
dzīvo ārvalstīs, varu
palīdzēt veidot saikni
ar Latviju."*

Stāsts par *Laipu*

Jau vienpadsmito gadu oktobra otrajā pusē norisinās diasporas amatierteātru saiets “Laipa”. Savukārt, sirsnīgais Briseles latviešu teātris astoto reizi kārtoja ceļasomas, lai tajā piedalītos.

Šogad “Laipa” bija īpaša, jo tā saveida/atveda amatierteātrus mājās – Latvijā. Mājīgā gaisotnē Birzgalē pulcējās vairāki diasporas teātri (Bradfordas “Saulespuķe”, Burtonas “Strops”, Oslo “O’Latte”, Minsteres “Ežīši”, Islandes latviešu teātris, aizokeāna draugi Sanfrancisko latviešu teātris un divi mājinieki – Liezeres teātris “Linate” un paši birzgalieši). Briseles teātri pārstāvēja tā Tallinas filiāle – Lauma ar Katrīnu, kam pievienojās “īstie” briselieši gandrīz no teātra pirmssākumiem – Kristīna un Kristaps. Tallina un Brisele satikās Birzgalē un kā ciemakukuli atveda miniuzvedumu “Mantojums”.

“Mantojums” ir stāsts par mums pašiem un to, kā mēs sajūtam to īpašo latvietības kodu, kas mantots no senajiem lībiešiem, zemgaļiem, kuršiem, sēļiem, neskatoties uz to, kurā pasaules malā esam.

Divu mazu meiteņu – lībiešu un zemgaļu – meklētie kauri gliemežvāki ir viņu sapņi, kas piepildījumu atrod savā zemē Latvijā, pat pēc vairākiem gadu simteņiem. Diez vai mūsu senči bija mājās sēdētāji. Visdrīzāk viņi, apstākļu spiesti vai ziņkārības dzīti, gluži kā mūsdienu latvieši devās pasaulē, lai agrāk vai vēlāk atgrieztos vai censtos saglabāt saikni ar dzimteni. Viņi bija zemnieki, sargātāji, karotāji, amatnieki, dziednieki, gaišreģi, un viņu dvēseles balsis un “ieprogrammētās” baltu veļu zīmes nevarēja iznīcināt pat vēstures sāpīgākās un tumšākās lappuses. Mūsdienu latvietim bērnībā pieredzēti pavisam nejauši notikumi palīdz šodien sadzirdēt, sajust un “atcerēties” šo senču seno mantojumu. Ja kādam tā ir vēstures izzināšana, citam dzimtas koka sakņu meklējumi, tad mūsu uzvedumā tie bija stāsti par mūsu pašu darinājumiem lībiešu un

zemgaļu sentērpiem. Divi atšķirīgi personiski stāsti, kurus vieno sapnis – man reiz būs savs sentērps.

Sākotnēji Laumas ideja bija izstāstīt klausītājam, kas viņu pašu mudināja pašas rokām gatavot savu arheoloģisko lībiešu sentērpu. Pēcāk pievienojās Kristīna ar savu stāstu – par zemgaļu sentērpa darināšanu un sajūtām, kas lieliski pazīstamas arī tiem no mums, kuri paši reiz saviem spēkiem mēģinājuši uzmeistarot ko līdzīgu dārgumiem no pūralādes vai muzeja krājumiem. Stāsts runā par to, kā, iemēģinot roku senajās amatniecības prasmēs, arī mūsdienu latvietim mainās domāšana un viņa gars ceļo laikā, un pienāk mirklis, kad negribas ne ēst, ne dzert, bet tikai ļaut pirkstiem čakli strādāt.

Katrīnas un Kristapa izdejojātās dejas radīja īpašu svētku noskaņu gan mums, runātājiem, gan skatītājiem.

Gatavojot uzvedumu, vairāk domājām par to, vai mūsu emocionālie stāsti un pārdzīvojumi būs interesanti arī skatītājam. Bet šķiet, ka līdzīgi stāsti ir daudziem diasporas latviešiem, kuros kādā brīdī senais baltu gēns atmodies un it kā ar gadsimtiem attālinātu vadības pulsti līcis darītas dīvas lietas, kuras, savukārt, nav saprotamas modernajam Eiropas cilvēkam. Lai gan uz Briseli festivāla balvas nepārvedām, saņemām uzslavu no “Laipas” vērtētājiem par to, ka mūsu uzvedumam ir potenciāls, un iedrošinājumu turpināt izrādīt uzvedumu arī ārpus festivāla programmas.

“Es domāju, vai ozolu teikto dzirdu tikai es, vai arī pieaugušie, bet viņi tikai klusē. Man gan labāk tikās domāt, ka tas ir tikai mans un Eltišķu ozolu noslēpums...”

Kristīna Lange

“Kaut kur klusi, klusi prātā ieskanējās “Tēvu tēvi laipas meta...” man likās, es esmu tur! Viens no viņiem un piederīgs viņiem...”

Lauma Rode

“Es atnācu uguntiņu ar basām kājiņām...”

Katrīna Šķēle

“Tā ir jūsu pasaule. Te pagātne, te nākotne, te vēlmes, te sapņi...”

Kristaps Briedis

Skalo savus krastus, Daugava... Saved tos mājās pie Daugavas krastiem, saved tos mājās...

Eposs "Dūna" "Dziesma Dejo, Deja Skan" ietvaros saveda mājās arī Briseles latviešu dejotājus.

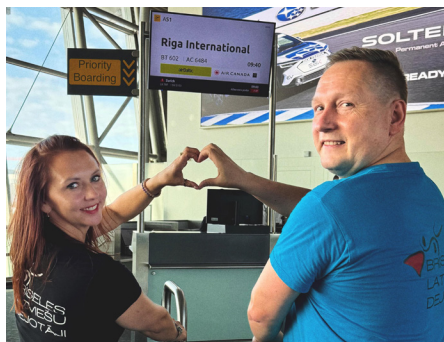
Augusta sākumā dejotāji kravāja čemodānus, spodrināja zābakus, gludināja tautastērpus un devās uz Rīgu, lai jau otro reizi kopā ar 8000 citiem dalībniekiem - dejotājiem, koristiem un folkloristiem - piedalītos deju virpulī.

Dūnas Dienasgrāmata

6. augusts Dejošanas botes

Tā, mums likās, ka esam šo sezonu jau nostrādājušas, bet tad mūs iestūkē pārbāztā čemītī un atkal attopamies Mežaparkā! Ko? Jādejo slīpumā? Slapjā zālē? Tas tak ir grūti! Viena polka, otra polka, lec, lec, skrien, skrien, lec... lec! Nē, te labāk der "pastum, pastum, pietupies!" Ak, kā kalorijas deg... vienā dienā 30 000 soļu. Labi, ka stafeti drīz pārņems kurpes. Tām jau vienmēr tiek tas skaistākais, kamēr mēs darām melno darbu.

7. augusts Pakaramais

Visi tusē estrādes pusē un es te viens stāvu aizskatuvē. Viņi tur priecājas, smaida, satiek draugus un izbauda uzvedumu, bet man viens un tas pats - rīts vai vakars. Mazliet parunājos ar kaimiņu pakaramajiem - nu, tiem gan iet glauni! Tur pie senioru pulciņa pretī ir vesela ballīte! Viņiem līdzī ir viss, ko sirds kāro - kempinga krēsli, slēptais bāriņš un pat ābolu grozs. Mūsējie gan vēl nav seniori, bet nu, cerams, ka nākamreiz sagatavosies gluži kā kaimiņi.

8. Augusts Kurpes

Ai, kaut šodien nelītu! Mums ir tik skaistas dejas - te mēs upe, te bite, te baidām Viepli prom. Tas viss skaistos rūnu rakstos. Te mēs Mežaparka pašā augšā, bet te jau skrienam pretī dejojošam korim! Bet jāuzmanās gan - tā dzīvā mūzika. Nu, skaisti un spēcīgi bez gala, bet tak jālec ritmā! Te ātrāk, te lēnāk. Bet mums no problēmo - esam kārtīgi sagatavojušās.

“Dziesma Dejo. Deja Skan” pirmo reizi Mežaparka estrādī ieskandināja 2023. gadā, kad jaunā Sidraba birzs bija tiko uzbūvēta. Šovasar 9. augustā šis īpašais dejas un mūzikas notikums atgriezās ar dejas eposu “Dūna”.

Dziesmu svētkos Mežaparku pārņem kori, bet šis uzvedums apvieno dejojājus un koristus. Tas īpašs ar to, ka skatītāju un dalībnieku vietas ir mainītas - dejojāji ieņem laukumu, kas citādi atvēlēts skatītājiem, bet skatītāji var izmēģināt, kā ir sēdēt

dziedātāju tribīnēs. Šogad esosa Dūna uzvedumā piedalījās vairāk nekā 350 kolektīvu no Latvijas un 10 citām Eiropas valstīm - kopā ap 8000 dalībnieku no deju kolektīviem, kā arī folkloras un danču kopām, hip hop un laikmetīgās dejas grupām. Uzveduma centrā bija likteņupe Daugava, kas senākos rakstos dēvēta par Dūnu. Stāsts runā par upi, kas atspulgo cilvēkus, likteņus un laiku, kurā tā plūst. Daugavas iztece ir melna purva strauts, kas ar laiku

pārtop sudraba upē. Tā plūst pāri valstu robežām un cauri Latvijai, kur ietek jūrā.

Dejas eposa idejas autors un producents ir Edžus Arums, bet mākslinieciskie vadītāji - Agris Daņiļevičs un Mārtiņš Klišāns. Muzikālās daļas vadītājs bija Uģis Prauliņš. Uzvedumā piedalījās arī tādi populāri mūziķi kā Janis Stībelis. Dejojāji izdejoja gan labi pazīstamu repertuāru, gan speciāli šim notikumam veidotu jaunradi.

9. augusts Sakta

Spīdēt un laistīties - sapņi piepildās Mežaparkā! Cik skaists mēness pār priežu galiem! Un Daugava ar tūkstoš gaismīņām... un pat baseins!!! Bet pag, vai tā nav emociju asara kaimiņam uz vaiga, stāvēt plecu pie pleca un dziedot “Saule, Pērkons, Daugava”?

Kliņģeris naktī uz 10. augustu

Nezinu, kas noticis, bet mani ļoti gribēja dabūt uz Mežaparku. Tur laikam daudz priecīgu un mazliet izbadējušos ļaužu... nez, ko svin? Ā, deju eposu Dūna skaisti noslēdzies! Tiešām malači! Paņēmuši bezalgas atvaļinājumu, dejo, dzied un vairo prieku sev un citiem. Paldies par ieguldīto darbu vadītājam Andrai, visu lietu bīdītājai Gunai un lieliskajai eposa Dūna komandai! Tā turpināt!

Lielākā aviācijas pilotu izstāde Eiropā

2025. gada februāra beigās Zaventemas lidostas pasākumu zālē Skyhall pirmo reizi Briselē notika biznesa sarīkojums, kas cieši saistīts ar latviešiem. Uzņēmējs Ingmārs Kibermanis kopā ar palīgiem rīkoja ikgadējo Pilot-Expo, kas ir lielākā aviācijas pilotu izstāde Eiropā. Iepriekš pats strādājis aviācijas apmācību nozarē, pirms septiņiem gadiem Ingmārs izdomāja rīkot specializētu biznesa forumu tieši pilotiem, un pirmos piecus gadus par norises vietu tika izraudzīta Berlīne. Šajā izstādē piedalās daudzas labi zināmas aviokompānijas, kas vēlas piesaistīt jaunus pilotus. Tāpat pasākumā piedalās arī vairākas pilotu akadēmijas, kas konkurē par iespējām apmācīt studentus. Tātad apmeklētāju vidū netrūkst arī nozares profesionāļu un jauni cilvēki, kas apsver iespēju mācīties par pilotu. Kā jau visās biznesa izstādēs, arī

šajā notiek dažādas konferences, lekcijas un nodarbības. Kopā bija ap 650 dalībnieku, un divās dienās pasākumu apmeklēja ap 4000 apmeklētāju. Izstādes stendi, dažādas tehniskas lietas, mārketinga materiāli un gandrīz viss cits nepieciešamais tika izgatavots Latvijā, un visu kopā salika darbinieki no Latvijas. Kopumā no Latvijas ieradās 40 profesionāļi (neskaitot izstādes dalībniekus no AirBaltic, u.c.), ieskaitot 10 mūziķus, kas spēlēja piektdienas vakara dalībnieku un viesu ballītē. Šim sarīkojumam izveidotā mūziķu grupa sevi dēvēja par "Masters of Turbulence", un tās sastāvā spēlēja un dziedāja Mārtiņš Jātnieks Borkovskis, Kristaps Krievkalns, Sabīne Berezina, Anna Patrīcija Karele un citi. Protams, ka šādā starptautiskas publikas ballītē tika spēlēti pasaulē labi zināmi hiti, tomēr izskanēja arī pāris populāras dziesmas latviski. Tas īpaši

priecēja gan no Rīgas atbraukušos izstādes organizatorus, gan viņu atbalstītājus no citām zemēm, kā arī dažus vietējos Briseles latviešus, kas bija ieradušies uz pasākumu.

Pilot-Expo rīkotājs Ingmārs Kibermanis stāsta, ka pirmā reize Briselē izdevusies lieliski un jau pilnā sparā rit nākamā gada izstādes plānošana. Arī tā notiks 2026. gada 20.-21. februārī Zaventemas lidostas Skyhall zālē. Pasākumu ieteicams apmeklēt jauniešiem, kas apsver iespēju savu nākotni saistīt ar aviācijas nozari, bet laipni aicināts jebkurš interesents! Un visi laipni lūgti ierasties uz piektdienas vakara ballīti, kur noteikti satiksiet arī citus latviešus!

Papildus informācija
www.pilot-expo.com

Briseles latviešu koris piedalās Eiropas Latviešu kultūras svētkos Bredfordā

Bredforda, kas 2025. gadā bija Apvienotās Karalistes kultūras galvaspilsēta, kļuva par dzīvu latviešu kultūras centru — pilsētā skanēja dziesmas, notika zibakcijas, koncerti, teātra izrādes un folkloras vakari. Kora dalībnieki atzina, ka dziedāt kopā ar latviešiem no tik daudz valstīm bija aizkustinoši un iedvesmojoši.

"Kad strūvjām kopā ar koriem no visas Eiropas, sajūta bija kā mājās — tā pati enerģija, tas pats siltums un kopības spēks."
stāsta kora pārstāve.

Briseles korim šie svētki bija īpaši nozīmīgi arī simboliski — tie notika tieši desmit gadus pēc pirmajiem Eiropas Latviešu kultūras svētkiem Briselē 2015. gadā, ar kuriem atdzima agrākā Eiropas latviešu dziesmu svētku tradīcija.

Pirmie Eiropas latviešu dziesmu un deju svētki tika rīkoti jau 1964. gadā Hamburgā, bet vēlāk turpinājās Hanoverē, Ķelnē, Londonā, Lidsā un Helsingborgā. Šī tradīcija, ko savulaik iedvesmoja diriģents un komponists Alberts Jērums, ir kļuvusi par nozīmīgu tiltu starp diasporas latviešiem un Latviju.

Šī gada 18.–20. jūlijā Briseles latviešu koris piedalījās III Eiropas Latviešu kultūras svētkos (ELKS III), kas norisinājās Bredfordā, Apvienotajā Karalistē. Pasākuma devīze — "Daba. Dvēsele. SIRDSLIETASI!". Šis nozīmīgais notikums pulcēja simtiem dalībnieku no visas Eiropas, tostarp koristus no vairāk nekā 30 koriem, deju kopas un folkloras ansambļus no Lielbritānijas, Beļģijas, Luksemburgas, Niederlandes, Vācijas un citām valstīm.

"Šie svētki mums bija patiesa sirdslieta — dziedājām ar emocijām, lepnumu un dziļu piederības sajūtu."
dalījās kora diriģents Kārlis Rihards Ostrovskis.

Svētki sākās ar svinīgo atklāšanu *Centenary Square*, kur notika gājiens un kopkoncerts, kas simboliski vienoja Eiropas latviešus vienā dziesmā. Koru dziedājums izpelnījās skatītāju aplausus un siltu atsaucību — publika smaidīja, filmēja un fotografēja.

Daba. Dvēsele. Sirdslietas.

Svētku devīze — "Daba. Dvēsele. SIRDSLIETASI!" — skanēja cauri visiem notikumiem. Dalībnieki baudīja koncertus Bredfordas katedrālē, teātra izrādes teātri "Playhouse", amatnieku tirdziņu *Darley Street*, kā arī vakara dejas un koncertus klubā "NightTrain". Sajūsma izpelnījās grupas "Tautumeitas" uzstāšanās. Kulminācijā notika liels kopkoncerts *St George's Hall*, kurā izskanēja 16 dziesmas, tostarp "Pūt, vējiņi", "Sasala jūrīna" R.Paula apdarē, E.Dārziņa "Minjona", "Ej, saulīte, drīz pie Dieva" A.Jēruma apdarē, R.Tigula un R.Bugavičutes-Pēces "Rīta un vakara dziesma".

Briseles kora dalībnieki pēc svētkiem atzina, ka šī pieredze bija emocionāli bagāta un iedvesmojoša — iespēja atkal satikt draugus, dziedāt latviski un sajūt, ka latviešu kultūra Eiropā joprojām elpo un aug.

"Mēs atgriezāmies mājās noguruši, bet laimīgi. Tā bija īsta svētku nedēļas nogale — ar dziesmu, cilvēkiem un sajūtu, ka latvietība ir dzīva."
teica viens no kora dalībniekiem.

Briseles latviešu koris pateicas ELKS III organizatoriem un visiem dalībniekiem par neaizmirstamām dienām Bredfordā.

Lai dziesma turpina mūs vienot — no Briseles līdz Bredfordai un vēl tālāk!

Portreti

Pēteris Ancāns

Rīdzinieks, kas uz Briseli sākotnēji atbraucis darba gaitās, kam sekoja liktenīga atkalsatikšanās, ģimenes veidošana un dzīves turpināšana šeit. Uz brīdi gan Pēteris ar ģimeni bija atgriezies dzimtenē, bet pēcāk ceļi atkal atveda uz Beļģiju. Pēteris ir kā daudzšķautņaina mozaīka, jo viņa talanti, zināšanas un intereses ir visai plašas. Tāpat arī darba spējas un ieceru realizēšana – viņaprāt, viss ir iespējams, ja tajā iegulda darbu un neatlaidīgi virzās uz mērķi.

Viņš mācījies gan mūziku Emīla Dārziņa mūzikas skolā, gan valodas Ziemeļvalstu ģimnāzijā, gan studējis vēsturi Latvijas Universitātē, gan aktiermeistarību Dailes teātra aktieru kursā. Pēteri jau no bērnības ir aizrāvusi fizika un astronomija – saprast materiālās pasaules parādību dabu un Visuma uzbūvi -, kā arī lingvistika un literatūra - saprast valodas un vārdu izcelsmi, izpaust savas domas un sajūtas dzejā un

prozā. Tomēr visu laiku arī paralēli kaut kas virzījies biznesa un uzņēmējdarbības virzienā. Pēteris izveidojis vairākus inovatīvu produktus un radījis jautājumu-atbilžu tiešsaistes erudīcijas prāta spēli *Zelta prāts*. Viņam patīk veidot jaunas lietas, un radošums ir kā neatņemama personības daļa. Viņš pieturas pie sava pasniedzēja Mihaila Gruzdova teiktā, ka talants ir darbs. No darba Pēteris nebaidās, un mērķtiecība virzībā uz mērķi ir svarīga. Tāpēc viņš ir pat gatavs apgūt jaunas lietas, piemēram, iemācījās programmēšanu, lai varētu realizēt nepieciešamo saviem biznesa projektiem.

Tāpat Pēterim svarīgi ir darīt lietas ar pievienoto vērtību. Tieši tāpēc pēc vairāku gadu darba valsts institūcijās viņš darbojies arī nevalstiskajā sektorā. Pievienotā vērtība ir svarīga arī radot biznesa idejas – kā spēli *Zelta prāts*. Pēteris smeļoties piebilst: ja viņš kādreiz varētu kļūt par ministru, tad izvēlētos būt tieši par izglītības

ministru, jo tur var veikt vislielāko ieguldījumu nākotnē. Viņaprāt, izglītība ir vērtība. Pēteris gribētu radīt domnīcu, kurā diskutētu par izglītības jautājumiem. Tāpat viņam svarīgi liekas dati – bieži operējam, pieņemam pat valstij svarīgus lēmumus bez datiem. Pēteraprāt, tā būtu pirmā lieta, kas jāatrisina dažādās valstiskās iestādēs – piekļuve kvalitatīviem datiem un pētījumiem, kā arī lēmumu pieņemšana, balstoties uz tiem. Aktīvā politika gan Pēteri neinteresē, taču tajā, iespējams, kādudien būtu gatavs iesaistīties, lai mainītu lietas; Latvija un tās nākotne viņam ir svarīga.

Dzimtenes mīlestība Pēterim ir ieaudzināta jau no bērnības. Gan vecāki, gan vecvecāki mācījuši apziņu, ka Latvija ir vērtība. Kā ideālus Pēteris min Jāni Čaksti un Gustavu Zemgalu, kas ar savu neatlaidīgo darbu spēja paveikt lielas lietas. Tagad viņš dzimtenes mīlestību māca arī saviem bērniem un uzsver, ka Latvija nav maza

valsts. Pēteris ir arī gatavs aizstāvēt savu valsti ne tikai ideoloģiski. Pirms vairākiem gadiem viņam bija iespēja pievienoties zemessargu apmācībām. Tie bija regulāri braucieni uz Latviju divu gadu garumā, lai piedalītos apmācībās, kas iemācīja ļoti nozīmīgas prasmes.

Pavisam nesen Pēteris atgriezies pie rakstīšanas un pašlaik top sirsniņā Briseles latviešu teātra luga. Teātrī viņš arī atgriezies kā režisors. Pirmo izrādi Briselē Pēteris iestudēja 2011. gadā - *Meduspodis draugam* jeb izrādi bērniem un viņu vecākiem. Tad uz kādu brīdi bija pagājis nost no režisēšanas, taču tagad atgriezies un nu gatavo vērienīgu iestudējumu par kurioziem notikumiem Briselē Ziemsvētku laikā.

Pēteris ir pilns radošu ideju un nebaidās no vērienīgiem projektiem. Viss ir iespējams, ja tajā iegulda darbu.

Būt noderīgam valstij

grūta brīdi

Šā gada vasarā biedrības vadītājs Agnis Sauka 3 nedēļas pavadīja Alūksnē Latvijas armijas rezervistu apmācībās.

Kas bija Tava motivācija pieteikties šīm apmācībām?

Īsumā, riskējot izklausīties banāli, tas bija patriotisms un atbildības sajūta par mūsu valsts drošību. Ikdienā sekoju notikumiem Ukrainā, regulāri ziedoju dažādām Ukrainas atbalsta iniciatīvām, pie mums mājās ilgāku laiku dzīvoja ukraiņu bēgļi. Krievijas agresija mūs tieši apdraud, tāpēc pamatlietu apgūšana, lai varētu aizstāvēt savu valsti, mūslaikos man šķiet pašsaprotama. Runājot ar citiem kursantiem, motivācija vairāk vai mazāk visiem bija līdzīga. Tāda sajūta kā Dziesmusvētkos, kur liels skaits cilvēku, kuriem latvietība un tradīciju kopšana ir dabiska viņu esības sastāvdaļa, ir paņēmuši atvaļinājumu, lai pavadītu laiku ar domubiedriem.

Vai Tev bija jebkāda iepriekšēja pieredze saistībā ar armiju?

Nē, es neesmu dienējis armijā. Kad biju iesaucamajā vecumā, studēju. Turklāt tolaik, pirms 25 gadiem, iziet obligāto dienestu šķita zemē nomests laiks. Likās, bija taču 21. gadsimts, Krievija pamazām demokratizējās, bijām ceļā uz iestāšanos Eiropas Savienībā un NATO, viss militārais šķita pilnīga aizvēsture. Un, būsīm godīgi, armijai no okupācijas laikiem vilkās līdzī ne pārāk laba reputācija. Savā mūžā esmu pāris reizes bijis šautuvē, bet par nopietnām iemaņām, kā apieties ar ieroci, to saukt nevar.

Vai šīs apmācības izmainīja Tavas domas par Latvijas armiju?

Man par Latvijas armiju jau iepriekš bija labs iespaids. Šajās apmācībās es par to pārliecinājos personīgi. Ja es tagad būtu iesaucamajā vecumā, noteikti pieteiktos obligātajā militārajā dienestā. Apmācībās komandējošais sastāvs bija cauri profesionāls. Mums, kursantiem, nevienu brīdi nebija sajūtas, ka kaut kas tiek darīts darišanas pēc vai bezjēdzīgi. Instruktori bija ar pieredzi un tiešām centās mums nodot praktiskas zināšanas.

Kāds jums kursu laikā bija dienas režīms?

Dzīvojam Lāčusila poligonā militārajās teltīs. Cēlamies no rīta 6:00, tam sekoja rīta rosme, brokastis, rīta mācību cēliens, pusdienas, pēcpusdienu mācības, vakariņas, ierindas mācība un vakara junda. Vairāk vai mazāk šāds režīms bija visas trīs nedēļas. Sen nebiju tik labi gulējis. Pēc kārtīgas fiziskas slodzes dienā un sātigām vakariņām naktī gulēju kā bērniņā. Divas nakts pavadījām arī zem klajas debess poligonā. Par sadzīvi varu teikt tikai to labāko – dzīvošana, ēdināšana, higiēna, par visu bija padomāts. Šis nav pirmais šāda veida kurss un acīmredzot ir ņemta vērā iepriekšējo kursu pieredze un bijušo kursantu atsauksmes.

Ko jūs šajās mācībās apguvāt?

Trijās nedēļās apguvām kaujas lauka medicīnas pamatus, apiešanos ar Latvijas armijas standarta trieciensauteni G36, kaujas taktikas pamatus, maskēšanos, orientēšanos, kaujas pozīcijas aprakstu, ierindas mācību, kā apieties ar rokas granātu, iemaņas saistībā ar droniem. Visas trīs nedēļas nevienu brīdi nebija iespaids, ka mēs darītu kaut ko lieku.

Ņemot vērā, ka apmācāmie trīs nedēļas dzīvo ārpus ierastā ikdienas režīma, šis ir arī zināmā mērā psiholoģiskās noturības pārbaudījums. Protams, to nevar salīdzināt ar stresu īstas kaujas apstākļos, bet tāpat ir jāspēj darboties komandā, klausīt pavēles un pielāgoties armijas režīmam.

Vai bija kaut kas īpaši grūts?

Man personīgi sava veida lūzuma punkts bija otrajā nedēļā, kad pēc intensīvas dienas poligonā palikām nakšņot turpat zem klajas debess un nākamajā dienā veicām liekāku pārgājienu ar trīsdienu mugursomu. Soma svēra apmēram 25 kg. Nogurums kombinācijā ar sēdoša darba blaknēm lika saprast, ka pirms šīm apmācībām būtu derējis pāris mēnešus vairāk piedomāt pie fiziskās sagatavotības. Te man jāuzteic nodaļas biedri, kas mani atbalstīja morāli un pat piedāvāja sadalīt smagumu. Pēcāk pat sakaunējos par savu mirkļa vājumu, bet beigu beigās esmu priecīgs arī par šo pieredzi.

Jāsaka, ka šī gada rezervistu vasaras kursam paveicās ar laika apstākļiem. Pāris reizes poligonā bija sajūta, ka saule varētu mazāk cepināt un pa retam arī nolija kādas pīles lietūs, bet kopumā bija ļoti optimāli. Izejot šīs apmācības ziemā, liels pluss ir odu trūkums. Un, paliekot pa nakti mežā, nav jāuztraucas par ērcēm.

Kas Tev patika visvairāk no apmācību satura?

Laikam šaušana. Izrādās, ka esmu salīdzinoši precīzs šāvējs. Arī ieroča eksāmenu noliku ar pirmo piegājienu. Mēs lielu daļu laika pavadījām kopā ar ieroci, uz beigām jau ar to biju saradis gandrīz kā ar rokas pulksteni. Pieņemtu, tāds arī bija mērķis. Jāuzsaka arī nodrošinātais ekipējums. Forma, ķivere, somas, virtuves piederumi, aizsargekipējums ceļiem un ekoņiem, par to visu bija padomāts. Pie tam, viss bija kvalitatīvs.

Viens patīkams pārsteigums bija, ka par šīm mācībām valsts arī maksā. Piesakoties šo biju palaidis garām.

Patika arī kopēja atmosfēra mācību laikā. Mums neļāva aizmirst, ka esam armijā, un bija noteikta armijas disciplīna, bet tajā pat laikā instruktori ņēma vērā, ka esam civilisti un lielākā daļa bez jebkādas iepriekšējas militāras pieredzes. Sekojām armijas reglamentam, bet arī netikām sodīti par sīku aizmāršību, piemēram, sajauktu soli ierindas mācībās. Kopumā attieksme no komandējošā sastāva bija lietišķa un ar humora devu. Apmācāmie centās izpildīt uzdevumus un ielāgot

mācību vielu. Man ir iespāids, ka instruktori bija apmierināti arī ar mums.

Varu uzteikt arī savas nodaļas biedrus – katru ar savu dzīves bagāžu, dažāda vecuma un profesiju pārstāvjus. Nodaļā bijām septiņi vīrieši un trīs sievietes. Sapratu, ka nodaļas tā arī tiek komplektētas – iespējami raibas, lai vienā nebūtu tikai atlētiski vīri-divdesmitgadnieki, bet citā tikai dāmas.

Kādas ir Tavas saistības ar valsti pēc šīm mācībām?

Turpmāk reizi četros gados rezervistiem ir pienākums atsvaidzināt iemaņas. Un, protams, kara gadījumā rezervisti ir pakļauti iesaukumam. Tā nav vienkārša nometne ar militāriem elementiem. To mēs apliecinām ar savu parakstu, solot, ka gadījumā, ja mūsu valstij uzbruks, mēs to aizstāvēsim ar ieroci rokās.

Nākamais limenis pēc rezervistu apmācībām ir stāšanās Zemessardzē. Man būtu sarežģīti izbraukāt no Briseles uz viņu mācībām, tādēļ pieteicies neesmu. Nezinu statistiku, bet no mūsu vasaras rezervistu iesaukuma bija daudzi, kuru šo soli apsvēra.

Tevi tas nebaida, ka “X stundā” būs ar ieroci jāsēž ierakumos?

Nē, nebaida. Pirmkārt, trīs nedēļu kursu izgājušos rezervistus nesūtīs uz pirmo frontes līniju. Otrkārt, mums ir profesionāla armija, mūsu zemē ir citu

NATO valstu kontingents un, ja Krievijai ienāks prātā muļķīga ideja uzbrukt NATO dalībvalstij, tad viņi saņems tādu pretsparu, ka tās būs krievijas beigas. Lai viņiem nav šaubu, ka mēs Latvijā esam gatavi visam, uz viņiem šaus no katra loga, katru viņu tanku un bruņumašīnu iznīcinās mūsu droni.

Zinu, ka daudzi labprāt izietu rezervistu apmācības, bet izjūt satraukumu tieši par šo aspektu, respektīvi, ka militāra konflikta gadījumā tiktu iesaukti armijā. Mana attieksme pret to ir vienkārša: militāra konflikta gadījumā visu mūsu dzīves būs ar kājām gaisā, tāpēc labāk ir apgūt vismaz rezervista iemaņas un būt noderīgam valstij grūtā brīdī. Liela daļa to jauno puīšu, kuri aizstāvēja mūsu valsti neatkarības cīņās, bija ar vēl mazāku pieredzi un viņi nenobijās.

Informāciju par pieteikšanos rezervistu apmācībām var iegūt Aizsardzības ministrijas mājas lapā:
<https://www.mil.lv/lv/rezerve>

Rupjmaize, Jāņu vainagi vēstures namā

Sadarbības

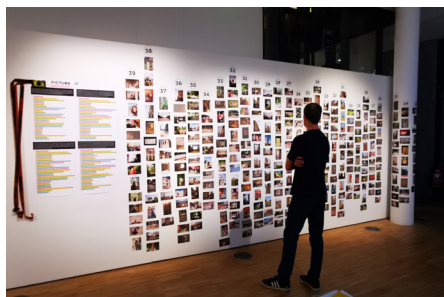
Vai kādreiz esi fotografējis ar filmiņu fotoaparātu, kas liek apstāties, domāt un skatīties uz pasauli citādi? Tieši to piedāvāja pamēģināt projekts *Picture It* Eiropas vēstures namā Briselē. Dažu mēnešu laikā divdesmit dažādu tautību dalībnieki izmantoja analogos “Kodak” fotoaparātus, lai iemūžinātu savu Eiropas vēstures, atmiņu, identitātes un ikdienas dzīves skatījumu. Divas Briselē dzīvojošas latvietes - Laine un Ieva - arī piedalījās šajā projektā, kas izvērtās par skaistu pacietības, pārstiegumu, radošuma, izaicinājumu un arī kopības sajūtas apvienojumu.

Līdzdalības foto projekts

Picture It ir Eiropas vēstures nama izstādes Klātesošā pagātne – Eiropas albums līdzdalības foto projekts. Dažādu vecumu un tautību dalībnieki, ar atšķirīgu pieredzi un redzējumu, saņēma vienreizlietojamu “Kodak” fotoaparātu un tematisku uzdevumu sarakstu. Trīs mēnešu laikā noteiktā secībā bija jānofotografē attiecīgie uzdevumi jeb tēmas. Pēc tam fotoaparāts bija jāatdod muzejam, kas attīstīja bildes un izveidoja foto kolāžu. Tas nebija nejaušu kadru uzņemšanas process, bet gan mēģinājums saskatīt liecības par vēsturi, kultūras

mantojumu, atmiņām vai identitāti, un parādīt tās fotogrāfijās. Līdz 2026. gada janvārim šo kolāžu iespējams apskatīt Eiropas vēstures namā.

Starptautiskā projekta dalībniekiem bija arī divas dalībnieces no Latvijas. Tāpēc muzeja foto kolāžā redzami daudzi latviešu kultūrai raksturīgi elementi: Jāņu vainagi, Nīcas brunči, rupjmaize un pat Nikolā Ozano grāmata. Tā Latvijas stāsts ir daļa no plašās Eiropas vēstures un identitātes mozaīkas.

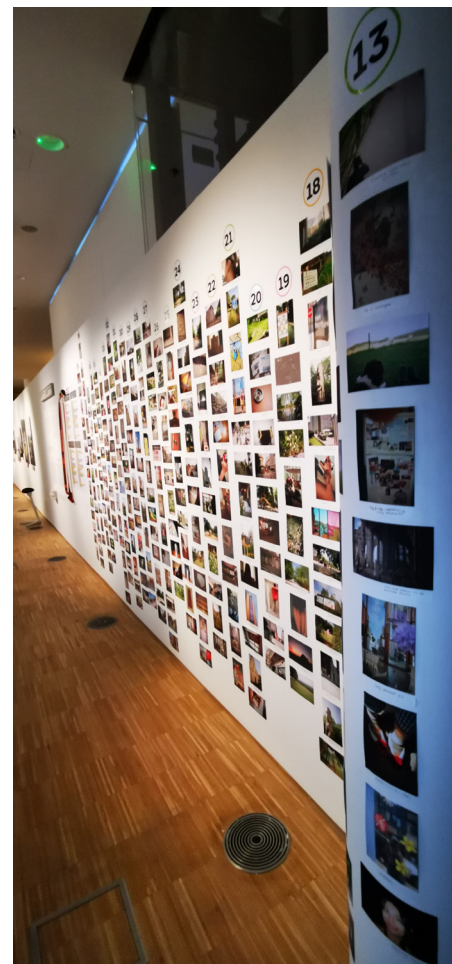
Laines iespaidi

Es projekta laikā paguvu savu fotoaparātu pazaudēt un tāpēc visas tēmas meklēju un atradu divreiz. Tā kā tēmas apguvu tieši secībā, skaudri izjutu kadru gaistošo raksturu - daudz lielisku kadru “notika” neīstajā brīdī.

Man atmiņā bija palikusi 1987. gada fotoakcija “Viena diena Latvijā”, kas pulcēja aptuveni 70 fotogrāfus no Latvijas, citām tālaika padomju republikām, Somijas un VFR, lai vienas dienas ietvaros dokumentētu Latvijas ikdienas dzīvi, radot vizuālu liecību par sabiedrību, kultūru un vidi pirms

neatkarības atgūšanas. Akcija tika atkārtota 2007.gadā. Tāpēc arī pieteicos *Picture it* projektam, jo redzu, kā laika gaitā izmainās vietas un mūsu atmiņas par tām.

Tā kā pazaudētā fotoaparāta dēļ visas tēmas meklēju divreiz, projekta beigu posmā man bija nedaudz garlaicīgi. Tomēr brīdī, kad visi dalībnieki septembrī tikās, lai saliktu savus attēlus kopā, rezultāts izrādījās ļoti aizraujošs un parādīja, cik dažādi mēs saprotam vārdus un cik atšķirīgi redzam pasauli.

un Nīcas brunči Eiropas

foto projekts *Picture It*

Jevs pieredze

Apstāties, pieņemt ierobežojumus un atklāt negaidītus ieguvumus

Man šis projekts nozīmēja daudz vairāk nekā vienkārši uzņemt pāris skaistas bildes vai atcerēties, kā tas ir - bildēt ar filmiņu kameru. Tas bija process, kas lika apzināti palēnināt tempu, rūpīgi plānot - katrai tēmai izvēlēties noteiktu kompozīciju un ko ar

to vēlos pateikt, gaidīt piemērotu gaismu, samierināties ar analogās fotogrāfijas ierobežojumiem un ieraudzīt detaļas, ko ikdienas steigā nepamanām.

Plānošana un spontanitāte

Sākumā bija aizraujoši sastādīt sarakstu ar to, ko vēlos nofotografēt, pārrunāt idejas ar draugiem un doties mērķtiecīgās foto pastaigās. Taču bieži vien es kadrus atliku, gaidot ideālu saulrietu vai gaismu, un tas reizēm nozīmēja, ka mirklis vairs nebija atkārtojams. Reizēm redzēju ko ļoti atbilstošu tēmai, bet man diemžēl tobrīd līdzī nebija projekta fotokameras. Uzdevumu numerācija lika būt disciplinētai. Tas lika domāt dziļāk, ne tikai par vizuālo efektu un kadrējumu, bet arī par atbilstību tēmai. Bildēšana noteiktā secībā bija viens no lielākajiem izaicinājumiem, jo ierobežoja spontanitāti. Atšķirībā no digitālās fotogrāfijas, kad telefons vienmēr ir pa rokai, šeit viss bija jāplāno un jāgaida.

Analogā fotogrāfija uzliek citus foto noteikumus

Tehniskie ierobežojumi bija vēl viens pārbaudījums. Nebija iespējams pietuvināt, nebija tūlītēja rezultāta, nebija labas kvalitātes vājā apgaismojumā. Kad beidzot saņēmu attīstītās fotogrāfijas, bija gan vilšanās, gan pārsteigumi. Daži kadri šķita nesaprotami - vai tiešām tāds esmu uzņēmusi, bet citi, gluži pretēji, atklāja aizmirstus stāstus un emocijas. Ar analogo kameru ir tikai viens

mēģinājums uzņemt kadru - nofotografēt un filmiņu pārtin uz nākamo kadru. Tāpat tikai pēc ilgas gaidīšanas varēja uzzināt, kāds būs rezultāts, - pašas beigās, kad filmiņa bija attīstīta un saņēmu bildes. Tas bija pilnīgi citāds process nekā pierastā digitālā fotografēšana.

Kopiena, dalīšanās un mācīšanās

Ļoti svarīgs bija arī grupas gars. Atklāšanas pasākumā satikos ar citiem dalībniekiem, un mēs pat izveidojām nelielu projekta meiteņu grupu. Sociālajos medijos sazinājāmies un dalījāmies ar idejām, stāstījām par savu pieredzi un motivējām viena otru. Vēlāk, redzot visas fotogrāfijas izstādē kā vienotu foto sienu, personīgie stāsti pārvērtās par kopīgu, daudzslāņainu pieredzi. Bija tik interesanti ieraudzīt, kā citi ir interpretējuši tēmas un cik tomēr atšķirīgi esam. Vairums foto bija uzņemti līdzīgās vietās - ap Eiropas vēstures māju, Piecdesmitgades parku utt., tomēr katra redzējums bija tik atšķirīgs. Skatoties uz šīm fotogrāfijām, var ieraudzīt citādu skatījumu uz vietām, gar kurām ejam ikdienā, un pamanīt stāstus, kas tur slēpjas.

Aicinājums pamēģināt pašiem

Picture It ir daudz vairāk nekā foto projekts. Tā ir radoša izpēte, veids, kā iesaistīties vēsturē - gan personīgajā, gan kolektīvajā -, un atgādinājums par atmiņu, identitāti un kopienas spēku. Tas izaicina mūsdienu ātro dzīves ritmu, kur viss ir tūlītēji redzams un filtrēts. Šeit nav iespējas pārtaisīt vai pārbaudīt - tikai tu, kamera un tava skatījuma perspektīva. Pricējās, ka bija izdevība piedalīties šajā īpašajā projektā. Dažas projektā uzņemtās fotogrāfijas mani pārsteidza, citas vienmēr atgādinās par noteiktām dienām, sarunām vai mirkļiem.

Aicinu arī tevi apmeklēt šo izstādi un apskatīt šo krāsaino foto kolāžu, kā arī pamēģināt nobildēt šī projekta uzdevumus.

Vairāk informācijas par projektu un tēmu sarakstu atradīsi Eiropas vēstures nama mājas lapā <https://historia.europa.eu/en/our-work/news/picture-it-photographs-now-display>

Pasaulē īsākais *detektīvs par grāmatu*

Darbojošās personas:

*Mārtiņš Luters, vācu mūks no
Vitenbergas*

*Grāmatas drukātāji (visticamāk
Vitenbergā)*

*Johanness Brandess - Lībekas
Domkapitula dekāns*

*Tolaik katoļticīgā Lībekas rāte
Grāmatas – “kontrabandas” –
vedēji, jūrasceļu tirgoņi*

Mucas ar apslēptajām grāmatām

Kādā vēsā, tumšā 1525. gada 8. novembra dienā pirmā latviešu grāmata tika sodīta ar “nāvi”: tai tika piespriestas ugunsкура liesmas.

Jā, godātais lasītāj, tas notika jau pirms 500 gadiem – kad Johanness Brandess pirms gulētiešanas, kā arvien, aprakstīja dienas notikumus. Lībekas rāte tajā slavenajā datumā bija uzodusi kādas slepenas ziņas vai varbūt tirgoņi Lībekas ostā, uzrādot kravu, tika manīti aizdomīgi smīnam, bet tā nu tas notika – noslēptās mucas ar pirmajām iespiestajām grāmatām latviešu, igauņu un lejasvācu valodā tika

atrastas. ‘Uzmanību, uzmanību - grāmatas tika oficiāli “arestētas”, rakstīja Brandess, turklāt tika noturēta tiesas sēde, jo tās saturēja katoļu baznīcai satraucošu saturu – luterticības dievkalpojuma aprakstu! Turklāt nepieļaujama reforma pati par sevi bija fakts, ka teksts bija Livonijas tautu valodās! Spriedums bija nelokāms – sadedzināt! (Tomēr ar piebildi – grāmatas eksemplāru atstāt arhīvā kā liecinieku.)

20 lasītāju paaudzes vēlāk šis stāsts vēl nav beidzies – kāds grāmatas eksemplārs, iespējams, vēl ir kaut kur pasaulē.

Šogad Latvija atzīmē vēsturisku notikumu, kas būtiski ietekmēja latviešu rakstītās valodas un kultūras attīstību, kā arī nācijas veidošanos – šogad paiet tieši piecsimt gadu, kopš iespiesta pirmā grāmata latviešu valodā, lai arī valodas saknes meklējamas krietni senāk.

Pavisam īss pirmās drukātās grāmatas stāsts ir ļoti aizraujošs un ietverts īsajā detektīvstāstā, jo patiesi 1525. gadā uz Rīgu no Vācijas mucās ceļoja pirmie drukātie darbi latviešu un igauņu valodās; tolaik ceļa somu vietā nereti izmantoja mucas. Sūtījums līdz Rīgai tomēr nenonāca – Lībekas pilsētā grāmatas “arestēja”, jo tās saturēja katoļu baznīcai satraucošu saturu – luterāņu tekstus, kas sludināja reformas. Pētnieki ir atraduši tā laika pilsētas vadītāja pierakstus, ka liecība - tas noticis 8. novembrī.

Rakstītais un iespiestais vārds vispirms tika uzklauts lasījums, kad lasīja viens, bet klausījās daudzi. Vēlāk, 18. un 19. gadsimtā, izplatījās klusa lasīšana vienatnē, pievēršoties reliģiskiem, zinātniskiem un populārzinātniskiem, kā arī izklaidējošiem tekstiem.

Lai atzīmētu šo nozīmīgo notikumu, Latvijas Nacionālā bibliotēka aicina atvēlēt laiku lasīšanai - vienatnē, ar bērniem, grāmatu klubos! Ir arī vairāki citi priekšlikumi:

- uzdāvinu savu īpašo grāmatu LNB Tautas grāmatu plauktam (tautasgramatuplaukts.lv)
- dāvinu grāmatu saviem mīļajiem radiem un draugiem,
- dalies iespaidos par izlasīto grāmatu sociālajos tīklos,
- piesakies ekskursijai uz LNB, apmeklē izstādi “Grāmata Latvijā”, aizved bērnu uz LNB bērnu literatūras aizraujošo lasītavu,
- apceļo Rīgas parkus un atrodi latviešu autoru citātus uz parka soliņiem ([karte www.gramatai500.lv](http://karte.gramatai500.lv))

Uzzini vairāk par to, kas notiek iniciatīvas Latviešu grāmatai 500 ietvaros www.gramatai500.lv/piedalies

Arī latvieši Briselē ir grāmatu mīļotāji. Briselē ir gan latviešu grāmatu klubs (www.latvieši.be/grāmatu-klubs), gan liels grāmatu plaukts, kur aizņemties grāmatas lasīšanai, rakstot uz bibliotekabrisele@gmail.com.

*Beļģijas latviešiem
ir īpaša iespēja
apmeklēt*

Plantēna–Moretusa (Plantin Moretus) muzeju Antverpenē, jo tieši ievērojamā Eiropas tipogrāfa Kristofa Plantēna mācekļa Nikolausa Mollīna ierašanās Rīgā 1588. gadā bija grāmatu iespiešanas aizsākumi ne tikai Rīgā, bet visā Livonijā. Antverpenē izveidoto rokrakstu Mollīns saglabāja arī viscaur darbībai Rīgā, atkārtoti izmantojot iecienītos arabesku, gotisko iniciāļu un vinješu motīvus.

Dzejas dienas Briselē

Tradicionāli septembris Latvijā ir Dzejas dienu laiks. Ik gadu Raiņa dzimšanas dienā 11.septembrī un visu septembri pieminam ne tikai šo nozīmīgo latviešu rakstnieku, dzejnieku un politisko darbinieku, bet arī citus autorus. Tas ir laiks, kad lasām prozu, dzeju, diskutējam par to un reizēm arī paši varam mēģināt ko uzrakstīt.

Tā arī Eiropas skolas Uklē latviešu plūsmas 6. klases skolēni un Briseles latviešu sestdienas skoliņas Hipsterīgo grupas audzēkņi izmēģināja spēkus. Citiem rakstītais iznāca ar atskaņām, citiem radošums un domu plūdums ņēma virsroku.

Vai kādreiz esi mēģinājis uzrakstīt dzejoli? Pamēģini! Tas var izvērsties par ļoti aizraujošu procesu.

Eiropas skolas Uklē bērnu:

Latviešu plūsma

Lai top gribas spēks
Atkal sāksies jaunais skolas gads
Tūlīt neierastais paliks prasts
Visā cilvēku jūrā pat nav redzams krasts
Ik katram mājasdarbiem piepildīts pasts
Elpa ir jāievelk katram
Šur tur aiziet pa takām
Uzvar tas, kas nedabūn pa pekām
Pietiek kavēt stundas, sakrājušās sekas
Latvija vienmēr mūsu sirdīs
Ū, cik ļoti tā sildīs!
Samīļojam savus vecākus
Mamma ir sacepusi pīrāgus
Ar citību pārspēsīm visus!

Pārcelšanās uz Beļģiju

Laižoties lejā no zilajām debesīm,
Attopos pilsētā svešā un lielā.
Lielī pūļi un skaļas mašīnas skan.
Šeit es nejūtos kā mājās,
Un tas ir fakts,
Bet dodu šai vietai iespēju un saprotu, ka
Nav nemaz tik traki, ja valodu māc.

Pārcelšanās uz Beļģiju

Šūpojas, šūpojas, kuģis ceļojumā
Skatoties pa logu, redzu tālu tālumā
Redzu zaļu ozolu līgojošu
Āras jaku labāk aizpogāšu
Silto vilnas cepuri uzvilksu
Un biezo šalli uziesu
Vai! Pienākusi jau vasara!

Pārcelšanās uz Beļģiju

Lai man vīst plūškoka augi,
Lēnām krīt atmiņu gaudi,
Velti tu man te raudi,
Tomēr jaunas emocijas Tu te baudi,
Jauni cilvēki top draugi,
Lēnām plīst veco atmiņu audi,
Vis-visiem izpatikt kad zudīsi vēl reiz,
Atmiņas atkal plēsīs ar vienu vārdu,
Un atkal kļūs viss nepareizs.

Latvieši Briselē

Viss tik liels, esam tik maz,
Kāpēc Mēs esam tik mazi?
Bet Āfrikā tomēr lielāki,
Bet Āzijā tomēr mazāki.
Lai arī par ko būtu šis dzejolis,
Tas tomēr ir mans un tavs,
Un visu mūsu latvju brāļu Briselē.

-MyFitness-

Galerijā centrs tagad ir MyFitness
Vietas būvētas un pasaule mainās
Centrs ir košs un laistās
Desmitais tramvajs trīc un raustās
Origo bezpajumtnieki dzer un kaustās
Pudeles uz grīdas un ēdiens malā
Tas jau aizmidzis zaļā plāvā

Sestdienas skoliņas bērnu:

Maziņš lietiņš krita
Un pa logu sita.

Spraugām cauri gāja,
Palika slapja māja.

Cauri visām spraugām,
Redzu koku augam.

Sastādīju cik tik tīkas,
Savā dārzāa puķes līkas.

Lija drusciņ lietiņš
Un bija mazs sietiņš.

Kāds ļoti bijās
Un ietinās dziļās.

Apēdām šokolādi, cik tīkas
Un mēs visas bijām līkas.

Izskrēju cauri spraugām
Un pamazām mēs visi augam.

Lietiņš lija, peļķes bija,
Sietiņā krita ūdentiņš.

Pērkonis sākās, bērniņš bijās!
Biezās dziļās ūdeni sūca.

Lietiņš lija spraugām cauri,
Ziediņi pamazām sāka augt!

Ugunsкура maize

un rudens garša

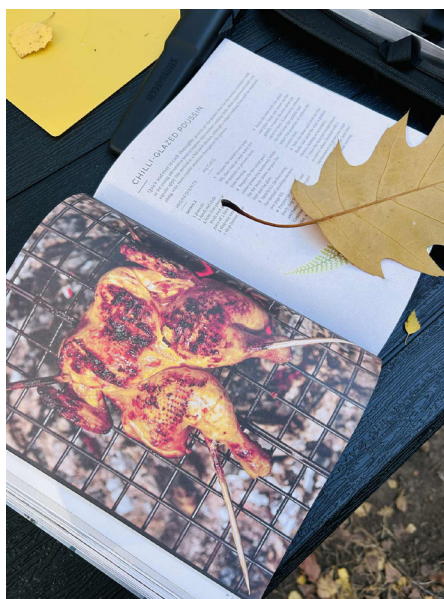
Siltā un saulainā rudens dienā devāties dabā, lai visu dienu veltītu gatavošanai pie ugunsкура. Šoreiz ne tikai ēdām, bet arī paši visu pagatavojām, un izrādījās, ka mūsu vienībā ir īsti pavāri! Katrs ēdiens izdevās lieliski, un, to baudot, gribējās teikt – kas gan var būt labāks par šo!

Uz ugunsкура šoreiz tapa gan sulīga vista, gan sēņu sautējums, dārzeņu sacepums folijā, saldas pankūkas ar pašu vārītu ābolu ievārījumu un, protams, ugunsкура maize – vienkārša, bet sātīga un garšīga, ar kraukšķīgu garoziņu un dūmu smaržu.

Ja kādreiz dodies dabā un gribas izmēģināt kaut ko līdzīgu, šeit ir mūsu pārbaudītā recepte – vajadzēs tikai dažas sastāvdaļas un mazliet pacietības, kamēr mīkla uzrūgst.

Diena bija pilna garšu, smieklu un dūmu smaržas. Mācījāmies gatavot kopā, dalīties un novērtēt vienkāršas lietas – tieši tādas, kas veido īsto skautu garu.

Ar modru sveicienu – Briseles 21. skautu un gaidu vienība

Ugunsкура maize

Sastāvdaļas:

- 300 g miltu
- 1 tējķ. sausā rauga
- 1 tējķ. cukura
- 1 tējķ. sāls
- 200 ml silta ūdens
- 2 ēdk. olīveļļas

Pagatavošana:

1. Sajauc visas sastāvdaļas bļodā, līdz iegūsti mīkstu mīklu.
2. Pārklāj un ļauj tai uzrūgt siltā vietā apmēram stundu.
3. Tad paņem nelielu gabalu mīklas, aptin to ap tīru, nedaudz noslīpētu koka zaru un cieši piespied.
4. Cep virs ogle, nevis tiešās liesmās, lēnām grozot, līdz maize kļūst zeltaina un kraukšķīga.

Vislabāk garšo tikko noņemta no puļķa, vēl silta – ar sviestu vai ievārījumu.

Briseles grāmatplaukts

#latviešugrāmatai500

Latviešu grāmatas piecsimtgadē Latvijas Nacionālā bibliotēka aicina ikvienu Latvijas iedzīvotāju un tautieti ārpus Latvijas lepoties ar savu personīgo grāmatplauktu!

Kādas grāmatas Beļģijā dzīvojošie latvieši iesaka iekļaut LNB "Tautas grāmatplauktā"? Ar ko tās viņiem ir nozīmīgas?

Jānis Jonevs "Jelgava 94", 2013

Ļoti interesanta, ar pasaules "elpu" - būtu saprotama ikvienā valstī. Runā par būtisku Latvijas vēstures posmu - jaunas un neatkarīgas Latvijas nostiprināšanos, tā saukto "underground" kultūras kustību. Turkkāt tā dabūjusi Eiropas literatūras balvu un tulkota visās ES valodās.

Linda

Garlībs Merķelis. Latvieši

Nacionālās identitātes vēstures izziņāšana nodrošina eksistenci nākotnē.

Liene

Aleksandrs Grīns, Dvēseļu putenis, 1933

Vienīgā grāmata, ko esmu pārlasījis vairākkārt. Atgādina, ka par mūsu valsti esam dārgi maksājuši.

Agnis

Tom Lanoye 'Sprakeloos' 2009

Tā ir viena no labākajām flāmu literatūras grāmatām, ko līdz šim esmu lasījusi. Grāmata ir balstīta uz patiesiem notikumiem. Autors ļoti cilvēcīgi un sirsnīgi, bet arī patiesi un trāpīgi apraksta savas mātes demences procesu. Grāmata sarakstīta skaisti poētiskā, raitā valodā, bija bauda to lasīt. To lasīju mūzikas terapijas studiju laikā un tā man palīdzēja labāk saprast to, kā demenci izjūt gan pats cilvēks, gan viņa tuvie un mīļie.

Daina

Valentīna Freimane. Ardīevu, Atlantīda! Rīga, 2010

Savulaik grāmatu kā absolūti obligātu lasāmvielu ieteica Briselē dzīvojošā žurnāliste Ina Strazdiņa un es viņai pilnībā piekritu. Tā ir vienīgā grāmata, ko esmu pārlasījis ar mazāk nekā 5 gadu intervālu. Tas ir neticami aizraujoši uzrakstīts stāsts par skarbu pārmaiņu laikiem un neticamu ļaunumu, tomēr galvenā "pēdgarša" ir optimisms un ticība labajam.

Ildze

Vizma Belševica, Bille 1992 - 2004

Skarbs, bet mīlestības pilns laikmeta apraksts.

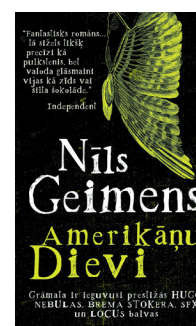
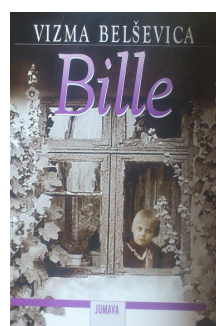
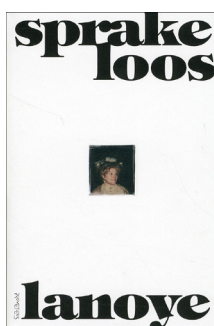
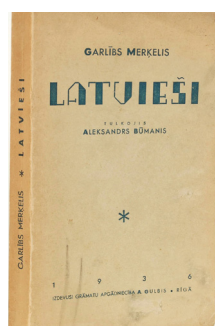
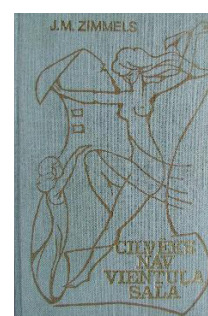
Dace

B. Geitmans, Amerikāņu dievi

Trigve Gulbrandsens, Un mūža meži šalc
J.M. Zimells, Cilvēks nav vientuļa sala
R. Blaumaņa noveles

Ir bijušas grāmatas, no kurām žēl šķirties, un tās atradušas pastāvīgu vietu grāmatplauktā. Grāmatas, ko var pārlasīt vairākkārt un no kurām var izrakstīt citātus. Labām grāmatām ir jābūt ne tikai interesantām, tādām, ko izlasa neatraujoties, bet arī tādām, kas liek lasītājam aizdomāties par sevi, par to, kāpēc esmu šeit un kāds ir mans uzdevums. Tām ir jāspēj dot padoms, iedvesma, motivācija un uzmundrinājums lasītājam.

Kristīna

Paldies visiem

Avīze "Beļģijas latviešu ziņas" top, pateicoties brīvprātīgajiem, kas iesaka, raksta, koriģē, tulko vai fotografē.

Ja arī tevi interesē palīdzēt tapt nākošajiem numuriem raksti uz belgijas.avize@gmail.com

Redaktore: Ieva Brinkmane
Māksliniece: Alma Ulmane

Decembra avīzi veidot palīdzēja Andris Rigerts, Agnis Sauka, Dace Kalniņa, Dace Rubene, Dace Ulmane, Daina Peeters, Egons Lizums, Guna Zaķe-Baltā, Ildze Asenova, Ilze Baranovska, Ilze Godšteina Yseboot, Ilze Vesere, Iveta Skrastiņa, Iveta Strautiņa Ušakova, Kristina Lange, Laine Škoba, Lauma Rode, Laura Drāzniece, Liene Salmiņa, Linda Bērziņa, Marita Masule, Pēteris Ancāns, Santa Graudiņa, Sandra Kalniete, Briseles 21. skautu vienība, Briseles latviešu dejotāji, Briseles latviešu koris, Bērnu deju kolektīvs, sirsnīgais Briseles latviešu teātris.

Pateicamies Eiropas Parlamenta deputātam Robertam Zilem par atbalstu avīzes drukāšanā.

Latviešu biedrība Beļģijā / Association Lettonne en Belgique (a.s.b.l.)
Reģistrācijas Nr.: 409.294.765

Atbalsti "Beļģijas latviešu ziņas" un ziedo tās darbībai!
IBAN BE98 7340 7723 0193